

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce Mgr. Marka Zimy v právní věci

žalobce **Ing. Dušana Juříčka**, IČO: 64633225
bytem X
zastoupeného JUDr. Tomášem Vymazalem, advokátem
sídlem Wellnerova 1322/3C, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Ministerstvu životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 128 01 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2024, č. j. MZP/2024/250/1741,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále též „žalovaný“), jímž bylo k odvolání žalobce změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Olomouc (dále též „inspekce“ či „správní orgán prvního stupně“) ze dne 23. 2. 2024, tak, že v části 1 prvního výroku žalovaný

pokračování

zrušil text „a další neznámé osoby“ a text „1350“ nahradil textem „650“, v části 2 prvního výroku zrušil text „1918/8“, v části 3 prvního výroku se text „až 1918/14“ nahrazuje textem „1918/5, 1918/6, 1918/7, 1918/10, 1918/11, 1918/12, 1918/13, 1918/14“, přičemž ve zbývajících částech bylo napadené rozhodnutí inspekce potvrzeno a žalobci tak byla pravomocně uložena pokuta ve výši 90 000 Kč za přestupky podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“). Zároveň byla žalobci uložena povinnost k náhradě paušální náhrady nákladů řízení v částce 1000 Kč a bylo zastaveno řízení o dalších třech skutcích, pro které bylo se žalobcem vedeno přestupkové řízení.

2. Žalobce byl uznán vinným, že v období od 31. 7. 2020 do 1. 6. 2021 odstranil bez povolení orgánu ochrany přírody prostřednictvím podnikající fyzické osoby Jana Váni, IČO: 669 49 572, na pozemku parcelní číslo 1918/5 v katastrálním území Chrastice 650 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 8 odstavce 1 zákona č. 114/1992 Sb., tedy zničil bez povolení skupinu dřevin rostoucích mimo les a spáchal tak přestupek podle § 88 odstavce 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb.

3. Dále byl žalobce uznán vinným, že v období od 1. 1. 2021 do 1. 6. 2021 narušil prostřednictvím neznámé osoby při výstavbě, respektive opravě melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností po velké části plochy podmáčené louky na konkrétně uvedených pozemcích v k. ú. Chrastice, ustálený vodní režim, půdní poměry i vegetaci, a oslabil tak bez souhlasu orgánu ochrany přírody ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku (VKP) údolní niva Chrastického potoka, čímž porušil povinnost podle § 4 odstavce 2 zákona č. 114/1992 Sb., tedy škodlivě zasáhl do VKP bez souhlasu orgánu ochrany přírody, a spáchal tak přestupek podle § 88 odstavce 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb.

4. Konečně ve třetím bodě rozhodnutí byl žalobce uznán vinným, že v období od 1. 1. 2021 do 1. 6. 2021 narušil prostřednictvím neznámé osoby při výstavbě, respektive opravě melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností po velké části plochy podmáčené louky na pozemcích uvedených v rozhodnutí místo opakovaného výskytu a preferované prostředí zvláště chráněného druhu (ZCHD) živočicha chřástala polního (*Crex crex*), čímž porušil povinnost podle § 50 odstavců 1 a 2 zákona č. 114/1992 Sb., tedy nedovoleně zasáhl do sídla, biotopu a přirozeného vývoje ZCHD, čímž spáchal přestupek podle § 88 odstavce 1 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb.

Žalobní argumentace

5. Žalobce v podané žalobě předně namítal nesrozumitelnost a vnitřní rozpornost napadeného rozhodnutí, které spatřuje v tom, že uvádí: „U prvního skutku dochází ke zúžení, kdy je zrušen text „a další neznámé osoby“ a plocha kácení zapojeného porostu dřevin je snížena z 1350 m² na 650 m²“. Žalobci je kladeno za vinu jednání fyzické podnikající osoby Jana Váni, který měl na pozemku p.č. 1918/5 v k.ú. Chrastice odstranit dle změněného výroku 650 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les. V žalobou napadeném rozhodnutí je pak opakovaně konstatováno (str. 13), že dle obsahu spisu byla část zapojeného porostu o ploše 600 m² skácena panem Váňou, a že lze mít důvodně za to, že odvolatel zadal panu Váňovi provedení kácení 600 m² dřevin. Žalovaný ovšem ve výroku uvádí jiný údaj - 650 m².

6. Dále žalobce namítl, že se vytýkaného jednání nemohl dopustit v rámci své podnikatelské činnosti, neboť podniká podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění

pokračování

pozdějších předpisů, a předmětem jeho podnikání je: *Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, Obory činnosti: Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb, her, hraček a dětských kočárků, Ubytovací služby, Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti, dále je zemědělským podnikatelem.* Žalobce má zato, že je stíhán jako fyzická osoba podnikající z důvodu možnosti užít konceptu objektivní odpovědnosti a možnosti omezit práva žalobce na obhajobu a povinnosti správního orgánu řádně prokázat skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný nesplnil povinnost mimo jakoukoliv pochybnost určit, která osoba a v jakém rozsahu se fakticky protiprávního jednání dopustila a vyhodnotit, zde lze vzhledem ke vztahu této osoby a účastníka řízení dovodit odpovědnost žalobce za toto jednání.

7. K prvnímu skutku, který je žalobci kladen k tíži, namítal, že není zřejmé, z jakých podkladů žalovaný dovozuje dobu, v níž mělo dojít k odstranění 650 m² zapojeného porostu prostřednictvím Jana Váni, který navíc zaměňuje žalobce jako podnikající fyzickou osobu s žalobcem v postavení jednatele společnosti KRALIČÁK s. r. o., pokud tvrdí, že mu práci zadával pan H., který však nebyl a není zaměstnancem žalobce – podnikající fyzické osoby. Žalovaný rovněž neproověřil tvrzení žalobce, že kácení dřevin v lokalitě řešil s Městským úřadem Staré Město, podle něhož dané stromy povolení ke kácení nevyžadují. Žalovaný tak vinu žalobce bez důvodných pochybností neprokázal.

8. Pokud jde o druhý a třetí skutek, tyto spočívají v opravě melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností. Žalobce i nadále tvrdí, že jako fyzická podnikající osoba práce nezadal ani neprovedl. Žalobce rozporuje definici významného krajinného prvku údolní niva, svůj názor podpořil i důkazy (zejména biologickým hodnocením Mgr. Kočvary) a má za to, že argumentaci správních orgánů obou stupňů vyvrátil. Lokalita není součástí rovinného údolního dna a příslušný správní orgán - Městský úřad Šumperk – vůbec nebyl správními orgány osloven. Správní orgány se podle žalobce nevypořádaly ani s tím, že celé pozemky definované napadeným rozhodnutím nelze považovat za významný krajinný prvek, jehož umístění není popsáno ani rozlohou, ani nákresem, přestože bylo nutné vyhodnotit, zda tvrzené zásahy byly provedeny přímo v lokalitě údolní nivy. Správní orgány se nevypořádaly ani s tím, jaké vodní poměry mohly být melioracemi, cestou či rozhrnutým materiálem zasaženy.

9. Obdobné námitky ke druhému a třetímu skutku vznesl žalobce i stran tvrzeného zásahu do biotopu chřástala polního. Žalobce namítl, že i nadále nepovažuje za správný závěr, že daná lokalita je místem opakovaného výskytu a preferovaného prostředí tohoto zvláště chráněného druhu živočicha, když správní orgány vycházejí z nálezu z roku 2019, podle něhož se tento jedinec měl ozývat odněkud z neposečené louky. Mgr Kočvara danou lokalitu procházel a lokalizoval chřástala polního 150 metrů severozápadně od dané lokality. Právě biologické posouzení mělo být stěžejním podkladem pro závěr o tom, zda se v lokalitě chřástal polní nacházel, a ne fotografie posečené louky. Ostatně rovněž posouzení vlivu záměru „Chrástice 2017“ RNDr. Kurasem ze října 2018 jednoznačně uvádí nulový vliv záměru na lokalitu soustavy Natura 2000, konkrétně na chřástala polního. Řešená louka není dle souhrnu doporučených opatření pro oblast Králický Sněžník označena jako jádrová plocha (plocha s opakovaným nálezem chřástala polního v hnízdním období v letech 2017-2021), tedy nejde ani o plochu s pravidelnými početnými záznamy chřástalů, ani o plochu s občasnými záznamy chřástalů. Sám žalovaný správní orgán v předmětném souhrnu

pokračování

vyloučil výskyt chřástala polního v dané lokalitě, žalobou napadené rozhodnutí je proto pro nedostatek řádného a srozumitelného odůvodnění nepřezkoumatelné. Jestliže se nejedná o místo opakovaného výskytu tohoto živočicha a dané prostředí chřástal polní nepreferuje, žalobce nemohl narušit místo jeho opakovaného výskytu ani jím preferované prostředí.

10. K výši uložené sankce žalobce namítl, že správní orgány nevzaly v potaz skutečnost, že žalobce vycházel z biologického hodnocení, což mělo být posouzeno jako polehčující okolnost namísto toho, aby jako přitěžující byla žalobci kladena jeho vědomost o existenci zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb. v dané lokalitě. Dále žalovaný nepřihlédl k tomu, že provedení meliorace bylo opravou, k níž byl žalobce jako vlastník pozemku povinen, ostatně provedená meliorace a vybudovaná cesta nebyla správními orgány vyhodnocena jako nepovolená činnost. Žalobce vyzval správní orgán k předložení souhrnu uložených sankcí za posledních deset let, když má za to, že uložená sankce neodpovídá správní praxi žalovaného, který se odkázal pouze na jediné obdobné rozhodnutí z roku 2021. V souvislosti s tím, jak vysoká pokuta byla uložena panu Váňovi, žalobce navrhl soudu, aby uloženou pokutu moderoval, pokud nebude napadené rozhodnutí zrušeno jako celek.

Vyjádření žalovaného k obsahu žaloby

11. Úvodem vyjádření k obsahu podané žaloby žalovaný sdělil soudu, že trvá na zákonnosti a věcné správnosti svého žalobou napadeného rozhodnutí o odvolání, stejně jako prvoinstančního rozhodnutí České inspekce životního prostředí. Žalovaný v plném rozsahu odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, stejně jako na odůvodnění rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, když žalobní tvrzení jsou fakticky totožná s důvody, které žalobce uvedl již v rámci svého odvolání.

12. K žalobním námitkám jednotlivě žalovaný uvedl, že rozhodnutím inspekce byl žalobce uznán vinným z přestupku dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., jehož se dopustil ve vymezeném období tím, že prostřednictvím jiné podnikající fyzické osoby bez povolení zničil 1350 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrástice, přičemž na základě obsahu spisové dokumentace sp. zn. ZN/ČIŽP/48/14/2022 bylo možné vyvodit sankční odpovědnost žalobce toliko za nepovolené zničení 600 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrástice.

13. Žalovaný uvedl, že na základě spisové dokumentace přistoupil ke změně výrokové části rozhodnutí inspekce tak, aby odpovídala zjištěnému stavu věci, o němž není důvodných pochybností. Žalovaný však ve výrokové části napadeného rozhodnutí nesprávně uvedl, že se text „1350“ nahrazuje textem „650“, ačkoli správně měl být text „1350“ nahrazen textem „600“. Žalovaný má zato, že se v daném případě jedná o zjevnou nesprávnost, která je zřejmá především z porovnání výroku napadeného rozhodnutí s jeho odůvodněním (str. 13.), kde je popsán důvod pro změnu rozhodnutí inspekce ve vztahu k žalobcem způsobenému nepovolenému zničení zapojeného porostu dřevin. Žalovaný je názoru, že uvedená zjevná nesprávnost nemá vliv na srozumitelnost napadeného rozhodnutí jako celku. Nejde o nápravu věcných nebo právních vad napadeného rozhodnutí a ani se jím nemění smysl jeho výrokové části. Současně s ohledem na povahu zjevné nesprávnosti (méně významná chyba) lze shledat, že její opravou nedošlo ke změně vlastních skutkových zjištění či provedeného právního hodnocení obsaženého v napadeném rozhodnutí, přičemž žalovaný vydal ve

pokračování

smyslu § 70 správního řádu opravné rozhodnutí č. j. MZP/2024/250/2320 ze dne 22. 10. 2024.

14. Odpovědností žalobce ze spáchání předmětných přestupků se žalovaný zabýval na stranách 11 – 13 napadeného rozhodnutí. Žalovaný na základě obsahu spisu a okolností uvedených v rozhodnutí inspekce shledal, že nejsou pochybnosti o tom, že žalobce (podnikající fyzická osoba) zadal provedení obnovy meliorací a přístupové cesty a lze mít důvodně zato, že k této činnosti došlo v přímé souvislosti s jeho podnikáním. Žalovaný ve shodě s inspekcí uvádí, že uvedené zásahy směřovaly k realizaci odvolatelem zamýšleného záměru „Chrastice 2017“, jenž spočíval ve vytvoření ubytovacích zařízení. Žalovaný zohlednil, že žalobce v minulosti deklaroval vůli na uskutečnění záměru žádostí o jeho posouzení dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v tehdy účinném znění (dále jen „EIA“), avšak i když tuto žádost vzal zpět, činil následně faktické kroky, jež s uvedeným zásahem přímo souvisely a směřovaly k jeho uskutečnění, a to odstranění dřevin kolidujících se záměrem, odvodnění lokality, realizace linie zpevněné plochy (cesty) zpřístupňující lokalitu (jednotlivé pozemky) a prodej části dotčených pozemků. Uvedený závěr není ani v rozporu s předmětem podnikání žalobce, jehož ekonomická činnost spočívala v době provedení zásahu mj. v ubytovacích službách.

15. Na základě uvedeného má žalovaný zato, že v daném případě existuje zřejmá příčinná souvislost mezi jednáním žalobce a jeho následkem v podobě škodlivého zásahu do významného krajinného prvku údolní niva a nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha chrástala polního, přičemž nejsou pochybnosti o tom, že bez působení žalobce by k protiprávnímu stavu vůbec nedošlo.

16. Žalovaný uvedl, že problematika osob, jejichž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, je shrnuta odbornou literaturou (Jemelka, L., Vetešník P.; Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář; 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1050 s.), dle které: „K přičitatelnosti jednání fyzické osoby se vyjadřovala soudní judikatura, když uvedla: „(...) v případě odpovědnosti právnické osoby za jednání osoby fyzické musí být prokázáno, kdo a v jakém rozsahu se předmětného jednání dopustil (nezaměnitelná identifikace osoby a jednání) a zda je toto jednání právnické osobě přičitatelné, a to vzhledem k jejímu vztahu k fyzické osobě.“ (NSS 7 As 24/2015) nebo: „Identifikace konkrétní jednající osoby může mít význam pro právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu z hlediska případné odpovědnosti jednající osoby vůči tomu, kdo za dané jednání odpovídá, a to např. z hlediska pracovněprávních předpisů. Pokud však správní orgán dospěje k závěru, že dostatečně zjistil skutkový stav a jednání osoby, která provedla ořez stromů v areálu základní školy, je na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu přičitatelné podnikající fyzické osobě, není nezbytné, aby bylo najisto postaveno, kdo byl tou konkrétní osobou, která „držela pilu“. Taková povinnost by vylučovala objektivní odpovědnost za spáchaný správní delikt např. v případech, kdy by bylo zřejmé, že jednala osoba v zaměstnaneckém poměru k právnické nebo podnikající fyzické osobě, nebylo by však dalším zjišťováním skutkového stavu možné identifikovat, který zaměstnanec konkrétně jednal.“ (NSS 6 As 131/2016)“.

pokračování

17. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí adekvátně zabýval tím, jestli byl v průběhu řízení dostatečně zjištěn skutkový stav, na jehož základě bylo možné shledat, že jednání osoby, jež v daném případě provedla vytýkané jednání v podobě výstavby, resp. opravy, melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností (výstavba meliorací i cesty) v dotčené lokalitě, je přičitatelné žalobci, a tedy není nezbytné, aby bylo najisto postaveno, kdo byl tou konkrétní osobou, jež zásahy provedla.

18. V případě vytýkaného nedovoleného kácení 600 m² zapojeného porostu na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrastice rovněž ze spisu vyplývá, že kácení bylo provedeno panem Janem Vánou na základě zadání žalobce s tím, že práce řídil jeho bývalý pracovník pan J. H. Žalovaný

shledal, že pro zajištění účelu řízení není podstatné zjištění, zda byl pan H. v době spáchání přestupku v pracovněprávním vztahu k žalobci. Účast pana H. na kácení dřevin nebyla v průběhu řízení rozporována a je zřejmé, že odstranění dřevin bylo provedeno v zájmu žalobce a ku jeho prospěchu.

19. Žalovaný uvedl, že podle sdělení Městského úřadu Staré Město č. j. 2054/2021 ze dne 15. 9. 2021 bylo v dané lokalitě povoleno kácení pouze 3 ks smrků rostoucích na pozemku parc. č. 1920 v k. ú. Chrastice a zároveň v dané lokalitě nebyly kromě uvedených 3 smrků posuzovány žádné jiné dřeviny. Vzhledem k uvedenému nelze tedy tvrdit, že kácení předmětného zapojeného porostu bylo jakkoli MÚ projednáno, a tedy lze odmítnout námitku žalobce, že kácení dřevin v k. ú. Chrastice bylo posouzeno MÚ v rámci šetření na k. ú. Hynčice pod Sušinou.

20. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí důsledně zabýval odpovědností žalobce za spáchání nepovoleného kácení dřevin, přičemž byla prokázána příčinná souvislost mezi jednáním žalobce, jenž zadal provedení kácení, a následky tohoto jednání, jež naplňuje skutkovou podstatu vytýkaného přestupku. Žalovaný konstatuje, že v daném případě nejsou pochybnosti o tom, že bez působení žalobce by k protiprávnímu jednání vůbec nedošlo.

21. V případě prokázání existence VKP údolní niva v dotčeném území žalovaný uvedl, že pro vymezení VKP údolní niva není podmínkou jeho situování v rámci záplavového území. Žalovaný má zato, že předložil podrobnou správní úvahu zabývající se prokázáním existence VKP údolní niva v dotčeném území, přičemž se přezkoumatelně vypořádal s odvolacími námitkami žalobce. K žalobcem předloženému rámcovému vymezení niv žalovaný uvedl, že dle postupu při rámcovém vymezení niv (*Metodika podrobného vymezení údolních niv*, 2024, dostupné online na https://www.mzp.cz/cz/udolni_niva) je rámcové vymezení údolních niv zhotoveno pouze pro významné vodní toky, přičemž obsahuje nepřesnosti způsobené automatizovaným zpracováním. Žalobcem předložené rámcové vymezení údolních niv tak nelze v daném případě použít, jelikož vodní tok Chrastický potok není významným vodním tokem ve smyslu vyhlášky č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků.

22. K námitkám zpochybňujícím výskyt zvláště chráněného druhu chřástal polní žalovaný uvedl, že dle spisu byl uvedený druh na dané lokalitě a v jejím bezprostředním okolí opakovaně zjištěn v roce 2019. Konkrétně dle záznamu nálezové databáze ochrany přírody a krajiny (dále jen „NDOP“) byl druh zjištěn přímo v travním porostu na lokalitě dne 18. 6.

pokračování

2019. K námitce žalobce zpochybňující uvedený záznam žalovaný uvádí, že s ohledem na biologii druhu, datum nálezu, jeho lokalizaci a autora nálezu (zkušený terénní ornitolog a člen České společnosti ornitologické) není důvod předmětný nález NDOP zpochybňovat, neboť NDOP je součástí informačního systému ochrany přírody, jehož správcem je Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, která záznamy NDOP validuje.

23. K povaze souhrnu doporučených opatření pro ptačí oblast Králický Sněžník žalovaný uvedl, že tento dokument byl zpracován za účelem zachování příznivého stavu populace druhu chřástal polní v ptačí oblasti. Dle souhrnu doporučených opatření byly pro podrobné plánování managementu území vymezeny jádrové lokality s opakovanými nálezy chřástalů polních v hnízdních obdobích v letech 2017 – 2021, kdy v rámci jádrových lokalit byly vymezeny plochy prioritní (s pravidelnými početnými záznamy chřástalů) a neprioritní (s občasnými záznamy chřástalů). Z uvedeného souhrnu však také vyplývá, že i v současnosti méně využívané plochy se v případě správného managementu mohou stát pravidelným hnízdištěm chřástala s početnými teritorii. Žalovaný s ohledem na uvedené konstatuje, že skutečnost, že zásahy žalobce dotčená lokalita není zahrnuta do prioritního území vymezeného souhrnu, znamená, že tato plocha není prioritní pro dosažení cílů ochrany ptačí oblasti Králický Sněžník. Na základě obsahu souhrnu však nelze vyvodit závěr, že dotčená lokalita není biotopem zvláště chráněného druhu chřástala polního.

24. S námitkou zpochybňující relevanci uvedeného záznamu NDOP, že předmětná lokalita byla posečena přede dnem 18. 6. 2019, se žalovaný vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí tím, že zohlednil stav lokality po posečení (fotodokumentace lokality obsažená v biologickém hodnocení zachycující centrální a východní část po pokosení travního porostu, jež má charakter píce světlé barvy sušené na místě, a zachycující neodrostlou vegetaci po senoseči) ke dni 25. 6. 2019, přičemž žalovaný nemá v daném případě pochybnosti o tom, že záznam NDOP ID 48213127 o výskytu druhu chřástal polní v lokalitě dne 18. 6. 2019 byl pořízen před jejím posečením. Biologické hodnocení je dostupné v elektronické podobě na „*informačním systému EIA*“ (viz str. 4. odůvodnění napadeného rozhodnutí), a tedy nelze uvažovat s namítanou změnou odstínu fotodokumentace vlivem tisku či kopírování. Závěr žalovaného se zakládá nejen na změně barvy posečené píce vlivem rozkladu chlorofylu zelených částí rostlin, ale také na stavu odrůstajících rostlin po seči. Informace o výskytu druhu vyplývající z NDOP a biologického hodnocení nejsou ve vzájemném rozporu, přičemž je z nich zřejmá atraktivita daného prostředí pro chřástala polního, což vyplývá i z historického výskytu druhu v lokalitě zjištěného ve dnech 19. – 20. 6. 2009 (záznam NDOP). Posečením lokality po 18. 6. 2019 tedy bylo omezeno využití travních porostů jedinici chřástala polního.

25. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí podle svého přesvědčení dostatečně vypořádal s námitkami směřujícími do stanovení výše pokuty. Žalovaný má rovněž zato, že důvody pro změnu rozhodnutí inspekce napadeným rozhodnutím byly dostatečně zohledněny při stanovení výše uložené sankce. Žalovaný také uvádí, že nemůže doložit žalobcem požadovaný souhrn uložených sankcí za posledních 10 let za předmětné typy přestupků, jelikož mu jsou známa toliko pravomocná rozhodnutí, s nimiž se seznámil na základě své správní činnosti (odvolací orgán). Uvedené však žalobci postačuje k tomu, aby si vytvořil úsudek o správní praxi inspekce. Na základě obsahu správního spisu či průběhu řízení nebylo možné shledat, že by pokuta ve stanovené výši neodpovídala skutkové

pokračování

podobným případům projednávaným Českou inspekcí životního prostředí, nebo že by mohla nepřiměřeně zasáhnout do osobní sféry žalobce.

26. Na základě všech výše uvedených skutečností žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Řízení před správními orgány

27. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, soud zjistil následující pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

28. Se žalobcem byla dne 2. 6. 2021 sdělením č. j. ČIŽP/48/2021/2925 zahájena kontrola dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve věci dodržování zákona o ochraně přírody a krajiny. Na základě provedené kontroly byl vyhotoven protokol o kontrole č. j. ČIŽP/48/2021/6247 ze dne 25. 11. 2021 (dále jen „*protokol o kontrole*“), dle kterého bylo v souvislosti se stavební činností a úpravou terénu na lokalitě záměru „*Chrastice 2017*“, tj. pozemcích parc. č. 1918/1, 1918/4 až 1918/14, 1920, 1921, 1922/2, 2083 v k. ú. Chrastice (tehdy všechny ve vlastnictví žalobce), dne 1. 6. 2021 zjištěno, že daná lokalita byla upravena a byly na ní provedeny výkopové práce. Bylo zjištěno, že na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrastice byl odstraněn zapojený porost dřevin (olše, osiky, jasany, smrky) na ploše 1350 m² a následně po stržení travního drnu byla plocha upravena zeminou s vysokým obsahem kameniva. Tato úprava byla provedena na celkové ploše cca 2200 m², když kromě pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrastice zasahovala na části pozemků parc. č. 1918/1 a 1918/4 v k. ú. Chrastice. Bylo zjištěno, že na uvedenou upravenou plochu navazuje linie zpevněné plochy tvarově odpovídající pozemku parc. č. 1918/1 v k. ú. Chrastice, která byla záměrem „*Chrastice 2017*“ označena jako pojízdná komunikace řešící základní obslužnost stavebních objektů. Inspekce na základě stavu v terénu dovodila, že tato linie zpevněné plochy, jež lze dle názoru ministerstva s ohledem k uvedenému obecně označit cestou, vznikla vybagrováním zeminy a následným vysypáním kamenivem. Také bylo zjištěno, že v prostoru mezi pozemkem parc. č. 1918/1 v k. ú. Chrastice a Chrastickým potokem byly vedeny dva výkopy s meliorační trubkou a kamenivem odvodňující podmačené části lokality. Výkopek vzniklý při stavbě linie zpevněné plochy (cesty) a meliorací byl v menší části rozhrnut na pozemcích parc. č. 1918/10 až 1918/14 v k. ú. Chrastice, větší část výkopku byla uložena na ploše pozemků parc. č. 1918/5, 1918/6, 1918/7 v k. ú. Chrastice směrem k Chrastickému potoku. V protokolu o kontrole je odkazováno na „původní záměr „*Chrastice 2017*“, jehož předmětem byla dle oznámení žalobce výstavba objektů pro bydlení a rodinnou rekreaci formou sedmi samostatně stojících stavebních objektů – chalup s přízemím a obytným podkrovím, domu správce a objektu rodinného penzionu a současně nezbytné dopravní stavby (přístupová obslužná areálová komunikace, odstavná parkovací stání, sjezdy) a staveb technické infrastruktury (studna, čistírna odpadních vod, přípojky médií, řešení retence dešťových vod). Předmětný záměr byl zveřejněn na úřední desce Krajského úřadu Olomouckého kraje dne 3. 3. 2020 (pod označením OLK 857), za účelem jeho posouzení ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v tehdy platném znění (EIA), které bylo ukončeno zpětvzetím žádosti o posouzení dne 10. 8. 2020. Pro účely posouzení záměru dle zákona EIA bylo vyhotoveno oznámení (AMTB, s. r. o., 2/2020), jehož přílohami byly dokumenty „*Chrastice 2017 – Posouzení vlivu záměru dle § 45i zák.*

pokračování

114/1992 Sb., v platném znění, na předmět ochrany evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí“ (RNDr. Tomáš Kuras, PhD., 9/2018, dále jen „*naturové hodnocení*“) a „*Chrastice 2017 - Hodnocení zásahu spolu s návrhy k vyloučení či zmírnění negativních vlivů*“ (Mgr. Radim Kočvara, 10/2019, dále jen „*biologické hodnocení*“), které byly současně podklady oznámení záměru.

29. Obsahem spisu je dále protokol Městského úřadu Šumperk č. j. MUSP 102336/2021 ze dne 13. 9. 2021 (dále jen „*protokol MÚ*“) vyhotovený vodoprávním úřadem na základě kontrolní prohlídky stavby meliorací realizovaných na pozemcích parc. č. 1918/1, 1918/6, 1918/7 v k. ú. Chrastice, kdy byl zjištěn výkop s vloženou meliorační trubkou zasypanou kamenivem nově budovaný v blízkosti stávajících nefunkčních meliorací. Vodoprávní úřad shledal uvedený zásah „údržbou stavby“ stávajících meliorací za účelem zabezpečení jejího stavu tak, aby nedocházelo k znehodnocování stavby a byla prodloužena její životnost. Vodoprávní úřad zároveň prověřil existenci melioračního zařízení na předmětných pozemcích, které jsou v terénu patrné včetně sběrných betonových šachet. Dle protokolu MÚ byl stavebníkem (realizátorem) žalobce, jenž uvedl, že zásah byl proveden v roce 2020.

30. V průběhu řízení žalobce ve vyjádření ze dne 19. 5. 2023 ve vztahu k obnově funkce meliorací a realizaci linie zpevněné plochy (cesty), jimiž byla dotčena ochrana ZCHD živočicha chrástal polní a VKP údolní niva, uvedl, že práce byly provedeny v zimních měsících (leden a únor).

31. Součástí spisu je také protokol o kontrole, č. j. ČIŽP/48/2023/4054 ze dne 25. 7. 2023, vyhotovený na základě provedené kontroly dle kontrolního řádu ve věci dodržování ZOPK fyzickou osobou podnikající Jan Váňa, IČO 66949572, se sídlem Chrastice 1, 788 32 Staré Město (dále jen „*pan Váňa*“). Pan Váňa uvedl, že v souvislosti s činností v lokalitě záměru „*Chrastice 2017*“ na základě požadavku „*pana Juříčka*“ odstranil 600 m² zapojeného porostu. Pan Váňa také uvedl, že provedl vytrhání pařezů po pokácení dalších částí náletů provedených zaměstnanci pana Juříčka a rozhrnutí hromad štěrku na vyvýšené části lokality. Pan Váňa uvedl, že výstavbu linie zpevněné plochy (cesty) nebo meliorací a úpravu pozemků neprováděl.

32. Po provedeném řízení vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí ze dne 23. 2. 2024, č. j. ČIŽP/48/2023/316, jímž podle § 88 odst. 1 písm. c), 88 odst. 1 písm. e) a § 88 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb. uznal žalobce vinným, že:

1) „*v období od 31. 7. 2020 do 1. 6. 2021 odstranil bez povolení orgánu ochrany přírody prostřednictvím podnikající fyzické osoby Jana Váni, IČO: 66949572, se sídlem Chrastice 1, 788 32 Staré Město (dále též „pan Váňa“), a další neznámé osoby na pozemku parcelní číslo (dále též „p. č.“) 1918/5 v katastrálním území (dále též „k. ú.“), Chrastice 1350 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les, čímž porušil povinnost stanovenou v § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody, tedy zničil bez povolení skupinu dřevin rostoucích mimo les, a spáchal tak přestupek podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody;*“

2) „*v období od 1. 1. 2021 do 1. 6. 2021 narušil prostřednictvím neznámé osoby při výstavbě, resp. opravě, melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností (výstavba meliorací i cesty) po velké části plochy podmačené louky na pozemcích p. č. 1918/1,*

pokračování

1918/4 až 1918/14, a to konkrétně na pozemcích p. č. 1918/1, 1918/5, 1918/6, 1918/7, 1918/8 všechny v k. ú. Chrastice ustálený vodní režim, půdní poměry i vegetaci, a oslabil tak bez souhlasu orgánu ochrany přírody ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku (dále též „VKP“), údolní niva Chrastického potoka, čímž porušil povinnost stanovenou v § 4 odst. 2 zákona

o ochraně přírody, tedy škodlivě zasáhnul do VKP bez souhlasu orgánu ochrany přírody, a spáchal tak přestupek podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody;“

*3) „v období od 1. 1. 2021 do 1. 6. 2021 narušil prostřednictvím neznámé osoby při výstavbě, resp. opravě, melioračního systému, budování cesty a rozhrnutí materiálu z prováděných činností (výstavba meliorací i cesty) po velké části plochy podmáčené louky na pozemcích p. č. 1918/1, 1918/4 až 1918/14 v k. ú. Chrastice místo opakovaného výskytu a preferované prostředí zvláště chráněného druhu (dále též „ZCHD“), živočicha chrástala polního (*Crex crex*), čímž porušil povinnost stanovenou v § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody, tedy nedovoleně zasáhnul do sídla, biotopu a přirozeného vývoje ZCHD, a spáchal tak přestupek podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně přírody.“*

33. Za tyto skutky byl žalobci v souladu s ustanovením § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (přestupkový zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle ustanovení vztahujícího se na nejzávažnější přestupek, tj. přestupek dle § 88 odst. 2 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb., uložen správní trest dle § 35 písm. b) zákona o přestupcích, ve spojení s § 88 odst. 3 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb. formou pokuty ve výši 90 000 Kč, splatné dle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích do 30 dnů ode dne nabytí právní moci napadeného rozhodnutí. Výrokem II. napadeného rozhodnutí byla zastavena část předmětného řízení a současně byla výrokem III. napadeného rozhodnutí dle § 95 odst. 1 zákona o přestupcích uložena žalobci povinnost uhradit náklady řízení v souladu s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 1 000 Kč, splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci napadeného rozhodnutí.

34. Proti uvedenému rozhodnutí inspekce brojil žalobce včasným odvoláním, které je obsahově totožné s podanou žalobou. Žalobce namítal, že nenaplnil skutkovou podstatu vytýkaných přestupků, a má za to, že existují důvodné pochybnosti o jeho vině. Má za to, že inspekce neprokázala, že se dopustil uvedených přestupků v rámci jeho podnikatelské činnosti, a uvádí, že vytýkané jednání ani nesouvisí s předmětem jeho podnikání. Uvedl dále, že inspekce ve vztahu k odpovědnosti ze spáchání předmětných přestupků nerozlišuje mezi fyzickou osobou Ing. Dušan Juříček, která je současně jednatelem právnické osoby KRÁLÍČÁK s. r. o., a žalobcem (tj. fyzickou osobou podnikající Ing. Dušan Juříček). Žalobce rovněž shledal rozpor ve vypořádání jeho námitek v rámci napadeného rozhodnutí, zabývajících se existencí pracovněprávního vztahu pana J. H. vůči žalobci.

35. Žalobce v odvolání namítal, že nebylo postaveno na jisto, kdo, kdy a v jakém rozsahu vytýkané kácení zapojeného porostu dřevin provedl, a nelze shledat ani příčinnou souvislost mezi tímto jednáním a činností odvolatele. Dle žalobce není relevantní, zda bylo kácení provedeno v souvislosti se záměrem „Chrastice 2017“, dokud nebylo prokázáno, že kácení bylo provedeno v souvislosti s jednáním žalobce, podle něhož inspekce dostatečně nezohlednila okolnost daného případu, dle které bylo odvolateli Městským úřadem Staré

pokračování

Město sděleno, že nepotřebuje k provedení kácení povolení. Žalobce namítl, že v době, kdy mělo ke kácení dojít, se v daném místě žádný zapojený porost nenacházel, a má za to, že fotografie z portálu www.mapy.cz nemají dostatečnou vypovídající hodnotu. Namítá, že se v daném místě nenacházel významný krajinný prvek údolní niva. Dle názoru žalobce může existenci VKP údolní niva v daném místě potvrdit pouze Městský úřad Šumperk. V daném případě nebyla naplněna definice VKP údolní niva, publikovaná ve Věstníku Ministerstva životního prostředí (8/2007). Daná lokalita není součástí záplavové oblasti, přičemž nebyla zaplavena ani při povodni v roce 1997. Dotčená louka se nachází několik výškových metrů nad samotným vodním tokem, jenž plochu nezaplavuje ani v době jarního tání. Podle žalobce inspekce nevymezila rozsah VKP údolní niva ani neuvedla, jaké konkrétní stabilizační funkce měly být provedenými zásahy ohroženy a oslabeny, a to zejména ve vztahu k hydrickým poměrům a jejich dotčení melioracemi či rozhrnutím materiálu. Žalobce zdůraznil, že v daném případě došlo pouze k opravě meliorace, přičemž za nepravdivý označil závěr inspekce, že byla vybudována meliorace nová. Rozhrnutí šterku na vyvýšené části louky nemohlo mít na VKP údolní niva vliv. Nad to žalobce konstatoval, že dle spisu toto měl provést pan Váňa a nikoli neznámá osoba, jak tvrdí inspekce, ostatně rozhrnutí materiálu nebylo inspekcí shledáno závadným, přičemž uvedené měl provést pan Jan Váňa. Žalobce nesouhlasil ani se závěrem a argumentací inspekce, že byl v daném případě dotčen výskyt a biotop zvláště chráněného druhu živočicha chrástal polní. Předmětná louka byla posečena přede dnem 18. 6. 2019 a žalobce zpochybňuje nálezy chrástala polního v daném místě zaznamenané v Nálezové databázi ochrany přírody NDOP spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky. Inspekce podle žalobce upřednostňuje zpochybnitelné záznamy z NDOP oproti „*biologickému hodnocení*“. Podle žalobce byl vyhodnocen nulový vliv záměru „*Chrastice 2017*“ ve smyslu § 45i zákona č. 114/1922 Sb. a uvádí, že předmětná lokalita není dle souhrnu doporučujících opatření pro ptačí oblast Králický Sněžník vymezena jako tzv. jádrová lokalita, a nejedná se tedy o plochu s pravidelnými a početnými či občasnými záznamy výskytu druhu v letech 2017 – 2021. Stejně tak není na předmětné ploše uplatňován management pro podporu výskytu daného ZCHD v rámci dotačního titulu.

36. Pokud jde o výši uložené pokuty, žalobce shledal výši uložené sankce nepřiměřenou okolnostem daného případu, jelikož inspekce nepřihlédla k tomu, že meliorace byla opravena s ohledem na povinnosti vlastníka a riziko případných škod vzniklých v souvislosti s ucpáním meliorací. Podle žalobce také nebylo přihlédnuto k tomu, že kompetentní správní orgány neposoudily opravu meliorace či vybudování cesty jako nepovolenou činnost. Žalobce označil osoby provádějící posuzované činnosti, např. pana Jana Váňu, a namítá, že posuzované činnosti nebyly prováděny v rámci jeho podnikatelské činnosti. Výše pokuty neodpovídá ani správní praxi inspekce a nepřiměřeně jej zasahuje.

37. O podaném odvolání rozhodl žalovaný odvolací správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím, jímž částečně formálně upravil text tří částí prvního výroku, obsahově však odvolání neshledal důvodným, proto jej zamítl a napadené rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek potvrdil.

Řízení před soudem

38. Ve věci se konalo ústní jednání v souladu s § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

pokračování

39. Žalobce na jednání odkázal na svoji žalobní argumentaci. Poukázal na to, že opravné rozhodnutí, týkající se údaje o rozloze dřevin uvedených ve výroku I rozhodnutí, dosud nenabýlo právní moci, protože jej žalobce napadl rozkladem. Dále zdůraznil, že ze strany inspekce absolvoval již bezpočet kontrol, je zde neustálá snaha jej sankcionovat. Namítl, že uplynula prekluzivní doba pro postižení žalobce, neboť mu nebylo řádně doručeno oznámení o zahájení řízení do jeho správné datové schránky, a doručení tohoto dokumentu jeho zástupci je v rozporu s obsahem plné moci, která se týkala jen řízení tehdy vedeného Nejvyšším správním soudem. Obdobné pochybnosti o správnosti doručování žalobci i zástupci žalobce do příslušných datových schránek vznesl žalobce i ve vztahu k doručování rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Prekluzivní lhůta tak podle žalobce marně uplynula v červenci 2024. Pokud jde o kácení dřevin, toho se žalobce nedopustil a v řízení nebylo prokázáno ani to, že jako podnikající fyzická osoba tuto činnost zadal jinému subjektu. Pokud jde o zásah do údolní nivy, dosud není zřejmé, kdo vlastní práce provedl, žalobce jako podnikající fyzická osoba tak neučinil a převedl vlastnické právo k dotčeným pozemkům na jiný subjekt. Pokud jde o zásah do biotopu chrástala polního, žalobce namítl, že předmětné pozemky nebyly označeny jako hnízdiště chrástala, žalobce neměl žádné informace o tom, že by se tam tento živočich nacházel, existence samotného biotopu tak nebyla prokázána. Nejde o louky, které by byly vymezenými plochami podle Souhrnu doporučených opatření, žalobce ostatně zpochybňuje i validaci záznamů.

40. Žalovaný též odkázal na svoji argumentaci. Uvedl, že jiná řízení vedená se žalobcem na rozhodnutí neměla vliv, namítané vady spočívající v prekluzi žalovaný odmítá, zástupce žalobce ostatně podal odvolání v zachované prekluzivní lhůtě. Navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Posouzení důvodnosti žaloby soudem

41. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (ustanovení § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

42. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.

43. Žaloba není důvodná.

44. Soud vycházel z následující právní úpravy:

45. Žalobce byl napadeným rozhodnutím postižen za porušení ustanovení § 88 odstavec 1 písm. c), e) a i) zákona č. 114/1992 Sb. Podle tohoto ustanovení se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les, usmrcuje nebo chová ptáky s výjimkou těch, kteří mohou být loveni, nebo zvláště chráněné živočichy bez povolení, anebo jinak nedovoleně zasahuje do jejich přirozeného vývoje, a provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody.

46. Podle ustanovení § 41 odstavec 1 zákona o přestupcích platí, že za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.

pokračování

Tím je přestupek podle § 88 odstavec 2 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb., za jehož porušení lze uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč. Podle § 88 odstavec 3 téhož zákona se při stanovení výše pokuty přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny.

47. Městský soud v Praze úvodem posouzení důvodnosti žaloby považuje za potřebné připomenout, že podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Jak vyplývá z bodů III až VI žaloby, považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné z toho důvodu, že se se žalobcovými námitkami učiněnými ve správním řízení žalovaný a prvoinstanční orgán vypořádal nedostatečně a vnitřně rozporně, když nereflektoval námitky žalobce uvedené v odvolání. Žalobce tak žalovanému ani prvoinstančnímu orgánu nevytýká, že by se s jeho námitkami nevypořádali, vytýká jim ale, že se s nimi nevypořádali správně. Bylo tudíž na žalobci, aby v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v žalobě uvedl, z jakých skutkových a právních důvodů považuje vypořádání se s jeho námitkami za nezákonné, resp. v čem konkrétně jsou jednotlivé závěry žalovaného, eventuelně prvoinstančního orgánu, o jeho námitkách nezákonné.

48. Podrobným porovnáním částí III až VI žaloby s obsahem odvolání žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí inspekce soud zjistil, že žalobce se neztotožnil s tím, jak odvolací důvody posoudil žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a tytéž argumenty rozvíjí a opakuje jako žalobní body v řízení před soudem. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ovládáno dispoziční zásadou, protože obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu – dále též NSS - ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, dostupný stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí též online na www.nssoud.cz, publikovaný pod č. 2162/2011 ve Sbírce NSS, bod 32). Podaná žaloba je částečně tvořena opakovanou argumentací, kterou žalobce uvedl již v průběhu přestupkového řízení.

49. Judikatura dovodila, že je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil (viz rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Soud již na tomto místě předesílá, že je napadené rozhodnutí argumentačně zřetelné a splňuje výše uvedené judikaturní požadavky. Žalovaný se podrobně s námitkami žalobce vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž soud se s jeho vypořádáním ztotožňuje.

50. S přihlédnutím k rozsahu žaloby a množství argumentů, které se často v celém textu žaloby opakují a překrývají, posuzoval městský soud žalobní námitky na základě principu, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (srov. například rozsudky NSS ze dne 14. 2. 2013, čj. 7 As 79/2012 - 54; ze dne 29. 8. 2013, čj. 7 As 182/2012 - 58; ze dne 19. 2. 2014, čj. 1 Afs 88/2013 - 66).

pokračování

Námitka prekluze

51. Nejprve se soud zabýval námitkou prekluze práva na uložení pokuty žalobci za protiprávní jednání. Žalobce uvedl, že mu nebylo řádně a v souladu se zákonem doručeno Oznámení o zahájení řízení o přestupku ani prvoinstanční rozhodnutí, a zároveň uvedl, že za řádné doručení těchto písemností nelze považovat jejich doručení zástupci žalobce, neboť plná moc udělená žalobcem se na toto správní řízení nevztahovala.

52. Námitku soud neshledal důvodnou.

53. Podle ustanovení § 29 písm. a) zákona o přestupcích odpovědnost za přestupek zaniká uplynutím promlčecí doby. Podle § 30 téhož zákona promlčecí doba činí tři roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč. Podle § 32 odstavec 2 písm. a) se promlčecí doba přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku a b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným. Podle odstavce 3 téhož ustanovení (ve znění účinném do 31. 1. 2022) platí, že byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději tři roky od jeho spáchání, a jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději pět let od jeho spáchání.

54. V posuzované věci bylo Oznámení o zahájení řízení o přestupku ze dne 19. 1. 2022, čj. ČIŽP/48/2022/232, doručeno žalobci do datové schránky ID 9tczuxs (Dušan Juříček, Karla Mareše 1373/6, 779 00 Olomouc, CZ), a zástupci žalobce do datové schránky ID jbcjayw (Tomáš Vymazal – Vymazal Tomáš, JUDr., advokát, Wellnerova 1322/3c, 779 00 Olomouc, CZ). Rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 23. 2. 2024, čj. ČIŽP/48/2023/316, bylo doručeno žalobci do datové schránky ID 5sbd4ad (Dušan Juříček – Ing. Dušan Juříček, Hynčice pod Sušinou 70, Chrastice, 788 32 Staré Město, CZ), a zástupci žalobce opět do datové schránky ID jbcjayw (Tomáš Vymazal – Vymazal Tomáš, JUDr., advokát, Wellnerova 1322/3c, 779 00 Olomouc, CZ).

55. Pokud jde o doručování obou písemností žalobci, soud ze soudního spisu ověřil, že datová schránka žalobce ID 5sbd4ad patří Ing. Dušanu Juříčkovi, podnikateli, IČ 64633225. Správní orgán prvního stupně pochybil, pokud žalobci – podnikající fyzické osobě Ing. Dušanu Juříčkovi – doručil Oznámení o zahájení řízení do datové schránky ID 9tczuxs. Nicméně je zřejmé, že k materiálnímu doručení této písemnosti fakticky došlo, když žalobce prostřednictvím svého zmocněného zástupce JUDr. Tomáše Vymazala, advokáta, se písemně dne 3. 2. 2022 vyjádřil k předmětu právě zahájeného řízení.

56. Pokud jde o doručování obou písemností JUDr. Tomáši Vymazalovi, advokátovi, soud zjistil, že spisový materiál správního orgánu obsahuje jednak Úřední záznam o nahlížení do spisu ze dne 3. 2. 2022, z něhož je patrné, že uvedený advokát zastupoval žalobce na základě plné moci ze dne 21. 8. 2018, a dále spis obsahuje substituční oprávnění, které JUDr. Tomáš Vymazal, advokát, udělil Mgr. Haně Líňové, advokátce, právě ve věci vedené u správního orgánu I. stupně pod sp. zn. ZN/ČIŽP48/14/2022, „*k jednání, nahlédnutí do spisu, pořízení kopií ze spisu, jednání s klientem, svědecké výpovědi, převzetí soudní či jiné písemnosti a dalších úkonů, při nichž předloží toto substituční oprávnění.*“

57. Na základě výše uvedeného má soud za to, že námitka prekluze není důvodná. V posuzované věci došlo k přerušení promlčecí doby podle § 32 odst. 2 písm. a) a b) zákona o přestupcích, a odpovědnost žalobce nezanikla ani uplynutím promlčecí doby podle odstavce 3 téhož zákona.

pokračování

Nenaplnění skutkové podstaty deliktů

58. Žalobce namítl, že nenaplnil skutkovou podstatu vytýkaných přestupků, že existují důvodné pochybnosti o jeho vině a že inspekce neprokázala, že se dopustil uvedených přestupků v rámci jeho podnikatelské činnosti, protože vytýkané jednání ani nesouvisí s předmětem jeho podnikání. Inspekce ve vztahu k odpovědnosti ze spáchání předmětných přestupků nerozlišuje mezi fyzickou osobou Ing. Dušan Juříček, která je současně jednatelem právnické osoby KRÁLIČÁK s. r. o., a fyzickou osobou podnikající Ing. Dušanem Juříčkem, když žalobce zároveň shledal rozpor ve vypořádání jeho námitek v rámci napadeného rozhodnutí, zabývajících se existencí pracovněprávního vztahu pana J. H. vůči žalobci. Zpochybnil tak přičitatelnost jednání konkrétních osob své osobě.

59. K uvedené argumentaci se žalovaný odvolací správní orgán podrobně vyslovil na straně 11 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že odpovědnost za přestupky dle zákona č. 114/1992 Sb. spáchané právnickou či podnikající fyzickou osobou je vystavěna na principu tzv. objektivní odpovědnosti. Pro vznik sankční odpovědnosti tedy není třeba zkoumat zavinění, nýbrž naplnění obligatorních znaků objektivní stránky v dané věci dotčené skutkové podstaty, kterými jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. K vyvození sankční odpovědnosti konkrétnímu subjektu ministerstvo konstatovalo, že podle rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2006, č. j. 2 As 46/2005 – 55, platí, že „*správní orgán je povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost najisto, že se jednání majícího znaky skutkové podstaty přestupku dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že uvedeného jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (in dubio pro reo)*“.

60. Podle ustanovení § 22 zákona o přestupcích je podnikající fyzická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo při jejím podnikání nebo v přímé souvislosti s ním a podnikající fyzická osoba svým jednáním porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě. Podnikající fyzická osoba je pachatelem též v případě, jestliže k naplnění znaku přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, a která při podnikání osoby, ve vztahu ke které se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, nebo v přímé souvislosti s ním, anebo ku prospěchu této podnikající fyzické osoby nebo v jejím zájmu, porušila právní povinnost, která je uložena podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě.

61. Z odůvodnění rozhodnutí inspekce i žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalobce dopustil předmětných přestupků prostřednictvím osob, jejichž jednání je žalobci přičitatelné a je k jeho prospěchu. Posuzované zásahy byly provedeny v souvislosti se záměrem „*Chrastice 2017*“, jenž žalobce deklaroval realizovat. Žalovaný vypořádal tuto odvolací námitku odkazem na protokol MÚ v Šumperku, jenž byl proveden na základě kontrolní prohlídky stavby nově vybudovaných meliorací sloužících k odvodnění pozemků parc. č. 1918/1, 1918/6 a 1918/7 v k. ú. Chrastice, a v němž byl za stavebníka označen právě žalobce. Podle vyjádření ze dne 19. 5. 2023 nechal žalobce vybudování meliorací a linie zpevněné plochy (cesty) provést panem Vánou s tím, že se sám práci neúčastnil a na místě neuděloval konkrétní pokyny k realizaci zásahu. Pan Váňa v protokole o kontrole dne 25.

pokračování

7. 2023 sdělil, že provedl rozhrnutí hromad štěrku na vyvýšené části lokality a kácení části zapojeného porostu na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrastice o výměře 600 m². Pan Váňa také uvedl, že předmětné meliorace a výstavbu cesty neprováděl.

62. Ostatně závěry žalovaného potvrzuje sám žalobce, který dne 9. 8. 2021 uvedl, že nefunkční meliorace ztěžovaly dostupnost předmětné lokality, kterou tehdy obhospodařoval, přičemž současně s obnovou meliorací byl vybudován přístup pro zemědělskou techniku do lokality stržením ornice a materiálem bylo podorníčí. V souvislosti s uvedenými činnostmi bylo provedeno rozhrnutí zeminy částečně zasahující také na další uvedené pozemky. Soud se ztotožnil se žalovaným, že na základě provedeného dokazování zde nejsou rozumné pochybnosti o tom, že žalobce jako podnikající fyzická osoba zadal provedení obnovy meliorací a přístupové cesty, a lze zároveň mít důvodně za to, že k této činnosti došlo v přímé souvislosti s jeho podnikáním. Je tomu tak proto, že uvedené záměry jednoznačně a nepochybně směřovaly k realizaci žalobcem zamýšleného záměru „Chrastice 2017“, jenž spočíval ve vytvoření ubytovacích zařízení. Byl to sám žalobce, kdo v minulosti deklaroval vůli na uskutečnění záměru žádostí o jeho posouzení podle zákona EIA, a i po jejím zpětvzetí činil kroky, jež s uvedeným zásahem přímo souvisely a směřovaly k jeho uskutečnění, a to odstranění dřevin kolidujících se záměrem, odvodnění lokality, realizace linie zpevněné plochy cesty zpřístupňující lokalitu (jednotlivé pozemky) a prodej části dotčených pozemků. Uvedené není ani v rozporu s předmětem podnikání odvolatele, jehož ekonomická činnost spočívala v době provedení zásahu mj. v ubytovacích službách.

63. Vzhledem k výše uvedenému lze podle názoru soudu aprobovat jako správný a důvodný závěr žalovaného, že v daném případě existuje zřejmá příčinná souvislost mezi jednáním žalobce a jeho následkem v podobě škodlivého zásahu do významného krajinného prvku údolní niva a nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha chrástal polní, přičemž nejsou pochybnosti o tom, že bez působení žalobce by k protiprávnímu stavu vůbec nedošlo.

Odstranění dřevin rostoucích mimo les

64. Z obsahu soustředěného spisového materiálu správních orgánů soud ověřil, že část zapojeného porostu o ploše 600 m² byla pokácena panem Vánou, kácení zbylé části zapojeného porostu dřevin měli dle sdělení pana Váni provést zaměstnanci „pana Juříčka“. Pan Váňa také výslovně uvedl, že kácení provedl na základě požadavku „pana Juříčka“ s tím, že práce zadával bývalý pracovník „pana Juříčka“ pan J. H. Ačkoli pan Váňa obecně uvedl, že požadavek na provedení kácení zadal „pan Juříček“, žalovaný podle názoru soudu důvodně dovodil, že touto osobou byl na základě okolností daného případu Ing. Dušan Juříček, fyzická osoba – podnikatel. Tomuto závěru neodporuje ani tvrzení, kterým žalobce ve sdělení ze dne 19. 5. 2023 uvedl, že „kácení v lokalitě neprováděl obviněný osobně, nečinili tak ani zaměstnanci obviněného, jako podnikající osoby“. Je tomu tak proto, že pro vyvození odpovědnosti žalobce za provedení vytýkaného kácení zapojeného porostu dřevin není podstatné, zda pan J. H. byl k žalobci v pracovněprávním vztahu, jelikož je zcela postačující, že v daném případě bylo kácení provedeno na základě požadavku žalobce a k porušení právní povinnosti došlo v zájmu žalobce a k jeho prospěchu. Opakovaná tvrzení žalobce ohledně vztahu fyzické osoby Ing. Dušana Juříčka jakožto zástupce právnické osoby KRALIČÁK s. r. o., k předmětnému kácení, nejsou pro správnost závěrů žalovaného relevantní, protože z

pokračování

obsahu spisu nevyplývá žádný vztah právnické osoby KRALIČÁK s. r. o. k uvedeným pozemkům, ani záměr na odstranění dřevin, zatímco již výše soud - ve shodě s žalovaným - uvedl, že kácení dřevin bylo v zájmu uskutečnění záměru „Chrastice 2017“, jelikož tento uvažoval se zásahem do náletových dřevin v části území mimo vzrostlé porosty podél Chrastického potoka (viz oznámení záměru), a byl to opět žalobce, kdo požadoval kácení v území z důvodu stavby.

65. Městský soud v Praze neshledal důvody, proč se při posouzení věci odchýlit od závěru správních orgánů, pokud podrobně popsaly a v odůvodnění rozhodnutí vypořádaly opakující se argumenty žalobce a dovodily, že v daném případě lze mít důvodně za to, že žalobce jako podnikající fyzická osoba zadal panu Váňovi provedení kácení 600 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích na pozemku parc. č. 1918/5 v k. ú. Chrastice, a že k této činnosti došlo v přímé souvislosti s podnikatelskou činností žalobce. Argumentace žalobce je v tomto směru účelová, formalistická a stojí výhradně na nesouhlasu s právními a skutkovými závěry správních orgánů, které však tvoří ucelený a logický řetězec vedoucí k oprávněnému závěru o naplnění podmínek delikt ní odpovědnosti žalobce.

Zásah do významného krajinného prvku údol ní niva

66. Žalovaný odvolací správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně 5 uvedl, že podle ustanovení § 3 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. je významný krajinný prvek (VKP) ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. VKP jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údol ní nivy. Podle § 4 odst. 2 téhož zákona jsou VKP chráněny před poškozováním a ničením a využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takový zásah zamýšlí, opatřit souhlas orgánu ochrany přírody. Podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb. se podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provádí škodlivý zásah do VKP bez souhlasu orgánu ochrany přírody.

67. Soud k uvedenému dodává, že žalované ministerstvo zcela správně usoudilo, že v případě pojmu VKP údol ní niva se jedná o tzv. neurčitý právní pojem, který je správní orgán povinen interpretovat v souladu s jeho účelem, přičemž se však nejedná o absolutně volnou úvahu (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2008, čj. 7 As 13/2007 – 56).

68. Žalobce v podané žalobě namítal, že podle definice prezentované ve Věstníku Ministerstva životního prostředí (2007/8) je údol ní nivou ve smyslu § 3 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. rovinné údol ní dno aktivované při povodňovém stavu vodního toku; tvoří ji šterkovité, písčité, hlinité nebo jílovité naplaveniny, jejichž úložné poměry často vykazují nepravidelnosti způsobené větvením toku, vznikem ostrovů, meandrů, náplavových kuželů a delt, sutí, svahových sesuvů apod. Pojem VKP údol ní niva tak přímo souvisí s pojetím vodního toku, přičemž je ponechána poměrně široká možnost uvážení správních orgánů při jeho výkladu. Správní orgány musí vyložit, které kvantitativní a kvalitativní znaky jsou rozhodující, a na základě shromážděných podkladů posoudit, zda se v konkrétním případě

pokračování

skutečně o údolní nivu jedná (viz též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2000, sp. zn. 7 A 122/97).

69. Uvedeným požadavkům podle názoru soudu dostala obě posuzovaná rozhodnutí. Žalovaný odvolací orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí o odvolání na straně 6 podrobně vyložil, z jakých skutkových a právních důvodů aproboval závěry, k nimž dospěla v prvoinstančním rozhodnutí inspekce, mezi něž uvedla charakteristiku terénu, prostředí, stav vegetace v prostotu podmáčené louky podél Chrastického potoka. Argumentaci žalobce odkazem na práci Mgr. Jana Klečky žalovaný podle názoru soudu dostatečně věrohodně vyvrací tvrzením, že dotčená lokalita přímo navazuje na Chrastický (též Hynčický) potok, je součástí rovinného údolního dna, jenž byl historicky aktivován při povodňovém stavu vodního toku, a dal vzniknout typickému nivnímu prostředí. Své závěry žalovaný vystavěl rovněž na přílehlavé judikatuře NSS, která (rozsudek čj. 1 As 87/2010 - 108 ze dne 23. 2. 2011) uvádí, že aby mohla být určitá část krajiny považována za VKP, měla by splňovat alespoň jeden ze tří základních významů: utvářet typický vzhled krajiny, přispívat k její estetické hodnotě nebo k udržení její ekologické stability, což posuzovaný případ splňuje, a na tomto závěru ničeho nemění ani tvrzení žalobce, že v rámci povodní v září 2024 se Chrastický potok nevyvilil a řešenou lokalitu nezaplavil. I tento argument je účelovým, kdy podle názoru žalobce by nevyvilí potoka při povodni v září 2024 mělo území diskvalifikovat z hlediska zařazení mezi VKP údolní niva, zatímco skutečnost, že lokalita byla podmáčena v důsledku poruchy melioračního systému nemá z hlediska výkladu pojmu „údolní niva“ žádný význam.

70. Žalobce se zaštiťuje obsahem dokumentu „*Biologické hodnocení pro záměr Chrastice 2017*“, s nímž se ovšem žalovaný rovněž náležitě vypořádal již v napadeném rozhodnutí, když uvedl, že „*v daném případě rovinné údolní dno podél Chrastického potoka s porostem travobylinné vegetace utváří typický vzhled dotčené lokality spočívající v mozaice bezlesí zemědělsky obhospodařovaných ploch a porostů vzrostlé zeleně doplněné extenzivní rozptýlenou zástavbou, přičemž lze konstatovat, že dotčený VKP údolní niva významně přispívá k estetické hodnotě daného území. Vzhledem k rozsáhlému výčtu rostlinných a živočišných druhů vyplývajících z biologického hodnocení lze důvodně konstatovat, že dotčené travobylinné porosty přispívají k udržení ekologické stability krajiny (biotop výskytu jednotlivých druhů, potravní a migrační vazby)*“.

71. Z pohledu těchto závěrů vystavených inspekcí nemůže obstát ani námitka žalobce zpochybňující existenci VKP údolní niva v rámci vyvýšené části dotčené lokality nad samotným vodním tokem, neboť podle znaleckého posudku ze dne 29. 7. 2022 vyhotoveného Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (dále též „AOPK“) a zaměřeného zejména na předměty ochrany dle směrnic Evropské unie, bylo na základě terénních šetření provedených ve dnech 22. 6. 2022 a 14. 7. 2022 zjištěno, že v rámci dotčené lokality lze vymezit na ploše 1200 m² stanoviště 6430 (biotop T1.6 Vlhká tužebníková lada) v daném případě představované degradačním stadiem vlhkých pcháčových luk, přičemž není známa plocha tohoto stanoviště v dotčené lokalitě před provedením posuzovaných zásahů.

72. Uvedený posudek také jednoznačně stanoví, že „*v důsledku nově vybudované či obnovené meliorace dochází k odvodňování louky, což má za následek vysušování stanoviště 6430 (biotop*

pokračování

T1.6) a tím tedy i ke snižování jeho kvality a reprezentativnosti. Lze tak konstatovat, že negativní změny v ploše i kvalitě tohoto biotopu jsou zatím jen málo významné, lze však předpokládat další snížení kvality a reprezentativnosti, případně zmenšení rozlohy či zániku stanoviště 6430 (biotopu T1.6) v důsledku odvodňování louky meliorací. Drenáž pozemků bude mít pravděpodobně za následek další mezofilizaci a vysychání stávajících vlhkých typů travinných společenstev“. Uvedené změny jsou větší než přirozená fluktuace a přímé poškození vegetace navezením zeminy a odvodnění lokality způsobilo změny, které nelze považovat za její součást. S přímým poškozením lokality velmi pravděpodobně souvisí změny ve výskytu chřástala polního.

73. K této argumentaci žalobce v podané žalobě neuvádí ničeho, pouze nepřipadně tvrdí, že za výkladu, který žalovaný uvádí, by bylo možno sankcionovat každou údržbu meliorace, neboť v důsledku toho stávající a dlouhodobě funkční meliorace funguje správně a neumožňuje zavodnění lokality, která by jinak snad mohla být považována za údolní nivu. Soud nesdílí názor žalobce, že se správní orgány v posuzované věci dopustily extenzivního výkladu právní normy, neboť žalovaný na straně 8 napadeného rozhodnutí zcela logicky, určitě a srozumitelně uvádí, že na základě stavu lokality před provedením zásahu je zřejmé, že v souvislosti s nefunkčním odvodněním došlo k rozvoji biologicky hodnotných vlhkomilných stanovišť. Vlivem provedené údržby meliorací a stavby linie zpevněné plochy (cesty) došlo ke změně hydrických poměrů v lokalitě, jež způsobuje poškozování vlhkomilných stanovišť s reálnou hrozbou jejich vymizení. Vlivem provedených terénních úprav (mělké výkopy, rozhrnutí substrátu) rovněž došlo k plošnému narušení vegetace, kdy lze důvodně očekávat změny v druhovém složení vegetace oproti původnímu stavu, a to z důvodu vývoje takto narušené plochy, přičemž existuje riziko uplatnění konkurenčně úspěšných druhů netypických pro dotčenou lokalitu, a tedy dalšího snížení její biologické hodnoty. V důsledku provedených zásahů a ovlivnění vegetace došlo k negativnímu dotčení živočichů, jejichž výskyt je na danou plochu vázán.

74. Podle názoru městského soudu výše uvedené zcela odůvodňuje závěr správních orgánů, že realizace zásahu mohla vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko stabilizační funkce, bylo tedy nezbytné pro jeho realizaci opatřit souhlas orgánu ochrany přírody ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., jímž žalobce nedisponoval, a následek jeho činnosti se nepochybně projevil přímo v území, které lze z důvodů podrobně uváděných v obou posuzovaných rozhodnutích, považovat za VKP údolní niva.

Zásah do biotopu zvláště chráněného druhu živočicha chřástala polního

75. Ohledně tvrzeného zásahu do biotopu chřástala polního žalobce namítl, že i nadále nepovažuje za správný závěr, že daná lokalita je místem opakovaného výskytu a preferovaného prostředí tohoto zvláště chráněného druhu živočicha, když správní orgány vycházejí z nálezů z roku 2019, podle něhož se tento jedinec měl ozývat odněkud z neposečené louky. Podle názoru žalobce mělo být stěžejním podkladem pro závěr o tom, zda se v lokalitě chřástal polní nacházel, biologické posouzení Mgr. Kočvary, a nikoli fotografie posečené louky. Názor žalobce podporuje i posouzení vlivu záměru „Chrástice 2017“ vypracované RNDr. Kurasem v říjnu 2018, když jednoznačně uvádí nulový vliv záměru na lokalitu soustavy Natura 2000, konkrétně na chřástala polního. Řešená louka není

pokračování

dle souhrnu doporučených opatření pro oblast Králický Sněžník označena jako jádrová plocha (plocha s opakovaným nálezem chřástala polního v hnízdním období v letech 2017-2021), tedy nejde ani o plochu s pravidelnými početnými záznamy chřástalů, ani o plochu s občasnými záznamy chřástalů a jestliže se nejedná o místo opakovaného výskytu tohoto živočicha a dané prostředí chřástal polní nepreferuje, pak ani žalobce nemohl narušit místo jeho opakovaného výskytu ani jím preferované prostředí.

76. Podle ustanovení § 50 zákona č. 114/1992 Sb. jsou zvláště chráněné druhy živočichů ZCHD chráněny ve všech svých vývojových stádiích, chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

77. Z uvedených zákazů a omezení u ZCHD živočichů lze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povolit na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, výjimku ve smyslu § 56 zákona č. 114/1992 Sb. V pochybnostech o škodlivosti zamýšleného zásahu lze požádat o poskytnutí předběžné informace u orgánu ochrany přírody příslušného k případnému vydání výjimky.

78. Podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb. se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jinak nedovoleně zasahuje do přirozeného vývoje ZCHD živočichů.

79. Žalovaný odvolací správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí o odvolání totožnou námitku žalobce vypořádal tvrzením, že zásahy dotčená lokalita je součástí ptačí oblasti Králický Sněžník, jenž byla vyhlášena za účelem ochrany chřástala polního a jeho biotopu. Ze znaleckého posudku AOPK vyplývá, že výskyt ZCHD živočicha chřástal polní v předmětné lokalitě byl v minulosti opakovaně zjištěn. Nadto dle obsahu oznámení záměru „Chrástice 2017“ byl očekáván zábor potenciálního biotopu tohoto druhu a jeho rušení během výstavby a provozu záměru.

80. Ze spisového materiálu vyplývá, že chřástal polní byl v dané lokalitě a jejím bezprostředním okolí opakovaně zjištěn v roce 2019, což plyne ze záznamu nálezové databáze ochrany přírody a krajiny (NDOP), podle níž byl druh zjištěn přímo v travním porostu na lokalitě dne 18. 6. 2019, a dle biologického hodnocení byl druh zaznamenán dne 14. 6. 2019 v těsné blízkosti zájmové plochy cca 150 m severozápadně od lokality.

81. Jak již uvedl žalovaný v odůvodnění rozhodnutí o odvolání, informace o výskytu druhu vyplývající z NDOP a z biologického hodnocení předloženého žalobcem nejsou ve vzájemném rozporu, neboť je z nich zřejmá atraktivita daného prostředí pro druh chřástal polní, což vyplývá i z historického výskytu druhu v lokalitě zjištěného v červnu 2009 (rovněž záznam NDOP).

pokračování

82. Správní orgány obou stupňů vycházely při rozhodování ze stavu lokality po posečení (součástí spisu je mj. fotodokumentace lokality obsažená v biologickém hodnocení zachycující centrální a východní část po pokosení travního porostu, jež má charakter píce světlé barvy sušené na místě a zachycující neodrostlou vegetaci po senoseči) ke dni 25. 6. 2019, a z tohoto pohledu nejsou pochybnosti o tom, že záznam NDOP o výskytu druhu v lokalitě dne 18. 6. 2019 byl pořízen před jejím posečením. Argumentace žalobce spojená s návrhem na doplnění dokazování důkazem svědecké výpovědi zaměstnankyně společnosti KRÁLÍČÁK s. r. o. paní M. M. nebyla žalovaným shledána důvodnou, jelikož dle veřejného registru půdy v roce 2019 danou plochu zemědělsky obhospodařoval žalobce, a není žádný důvod, proč zpochybňovat záznam NDOP, podle kterého byl zaznamenán výskyt chřástala polního v rámci zásahy dotčené lokality dne 18. 6. 2019, a to zejména s ohledem na další podklad, konkrétně souhrn doporučujících opatření pro ptáčí oblast Králícký Sněžník, v němž jsou vymezeny jádrové oblasti obsahující prioritní plochy s nejčastějším a nejpočetnějším výskytem druhu chřástal polní v dané ptáčí oblasti.

83. Skutečnost, že dotčená lokalita není v rámci souhrnu doporučujících opatření výslovně uvedena, sama o sobě neznamená, že není (či v době posuzovaného zásahu žalobce nebyla) biotopem tohoto druhu. Ministerstvo mělo za prokázané, že předmětná lokalita byla v době provedených zásahů biotopem (hnízdím, potravním) zvláště chráněného druhu živočicha chřástala polního, a že vlivem provedené údržby meliorací došlo ke změně hydrických poměrů v lokalitě a poškození biologicky hodnotných vlhkomilných stanovišť, jimž v souvislosti s jejich odvodňováním hrozí vymizení. Vlivem provedených terénních úprav (mělké výkopy, rozhrnutí substrátu) tak rovněž došlo k plošnému narušení vegetace v rámci dotčené lokality.

84. Soud po provedeném řízení dospěl k závěru, že uvedená žalobní námitka není důvodná.

85. Soud v tomto směru plně odkazuje na závěry, k nimž dospěl již správní orgán prvního stupně na stranách 33-46 odůvodnění, s nímž se soud ztotožnil. Inspekce zcela v souladu se zásadami logiky uvedla, že není zřejmé, zda v uvedené lokalitě byl ve vhodném ročním období (do poloviny června) od roku 2009 do roku 2019 výskyt chřástala polního zjišťován, když tento živočich byl díky pravidelnému sečení louky z lokality v červnu vypuzován. Ke zjištění přítomnosti chřástala polního není nutné do lokality vstupovat, naopak je to spíše kontraproduktivní, nadto s ohledem na dotčení lokality činností žalobce od konce roku 2020 do června 2021 lze předpokládat, že výskyt chřástala polního v lokalitě v roce 2021 i v roce 2022 vyloučen, a to právě proto, že došlo k takovému narušení poměrů a vegetačního pokryvu lokality, že se lokalita dle posudku AOPK stala pro chřástala polního zcela nevhodnou. Lze proto souhlasit s tvrzením žalobce jen do té míry, že pokosením louky v době do poloviny srpna kalendářního roku je výskyt chřástala polního v lokalitě omezen, avšak nelze se ztotožnit se závěrem, že se proto nejedná o biotop tohoto chráněného druhu živočicha, když okolnost, že jde o biotop chřástala polního, vyplývá jak z vyjádření Krajského úřadu Olomouckého kraje, tak i ze záznamu z biologického průzkumu Mgr. Kočvary.

86. Žalobcem rozporovaný záznam z NDOP však – na rozdíl od záznamu z biologického průzkumu Mgr. Kočvary – určitě, srozumitelně a zřejmě lokalizuje výskyt samce chřástala polního, zatímco Mgr. Kočvara uvádí jeho výskyt ve vzdálenosti 150 metrů severozápadně

pokračování

od předmětné lokality. Z fotodokumentace Mgr. Kočvary vyplývá, že dne 14. 6. 2019 byla louka nepokosena, zatímco dne 25. 6. 2019 již byla pokosena s neodstraněnou, neshrabanou, vyschlou, nazelenalou, ale dožluta dosud sluncem nevypálenou rostlinnou hmotou na povrchu. Údaje o výskytu chřástala polního v záznamu z biologického průzkumu Mgr. Kočvary důkazně oslabuje zjištění, že ve vzdálenosti 150 metrů severozápadním směrem se nachází také les, kde nelze výskyt chřástala předpokládat, a dále svažité a nepodmáčená louka obhospodařovaná pastvou i sečí, což je rovněž prostředí pro chřástala polního zcela nevhodné.

87. Oproti těmto pochybnostem pak stojí skutečnost, že AOPK je zpracovatelem Souboru doporučených opatření pro ptačí oblast Kralický Sněžník, dlouhodobě řeší, sleduje, monitoruje a mapuje nejen uvedenou problematiku, ale i mapování biotopů a výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, a proto závěry znaleckého posudku AOPK o výskytu chřástala polního v dané lokalitě nelze opomenout. Ostatně právě citovaný Souhrn zpochybňuje žalobcovy závěry, že předmětná lokalita není tzv. „chřástalová louka“, protože ptáci pro svůj výskyt využívají plochu pro ně aktuálně příznivou a mohou tak využívat nejen prioritní, ale i neprioritní plochy. Podstatné z hlediska jejich výskytu je to, kde mají příznivé podmínky až do doby, než dojde k posečení louky. To však ničeho nemění na tom, že správní orgány náležitě osvědčily, že lokalita je dle přírodních charakteristik preferovaným biotopem chřástala polního, kde se mohl až do každoročního posečení louky vyskytovat mohl, čemuž však bylo žalobcem provedenými stavebními zásahy znemožněno. Správní orgán I. stupně v bodě 33 na straně 41 odůvodnění rozhodnutí o uložení pokuty pregnantně formuloval myšlenku, podle níž *„aby mohla být skutečnost o výskytu či absenci výskytu chřástala polního na lokalitě a preferenci či nevhodnosti lokality jednoznačně a nepochybnitelně Mgr. Kočvarou nebo kýmkoliv dalším posouzena, nemělo by dojít k posečení lokality přinejmenším do doby ukončení toku a zabrnězení chřástalů, k čemuž však došlo nepochybně v době mezi 14. 6. 2019 a 25. 6. 2019. Provedené biologické hodnocení je tak zatíženo poměrně značnou chybou, a to přinejmenším pokud jde o chřástala.“*

88. Městský soud v Praze se proto ztotožnil se závěry správních orgánů obou stupňů, podle nichž míra a rozsah dotčení předmětné louky stavební činností (výkopy, stavbami a úpravami terénu) je dostatečně zřejmá z fotodokumentace pořízené inspekci v červnu 2021, protože ze stavu louky je dostatečně zřejmé, že podmínky pro výskyt a přirozené projevy chřástala polního na uvedené louce byly výrazně negativně ovlivněny i bez ohledu na její následné posečení včetně stavbami nedotčených částí louky, které již chřástalovi polnímu neposkytovaly vhodný a dostatečný prostor k výskytu. Žalobcem provedené a v napadených rozhodnutích popsání zásahy mají víceleté následky.

89. Nad rámec výše uvedeného soud považuje za důležité poukázat na to, že nemá povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou a tu obsáhle vyvrátit. Jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, čj. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 3. 4. 2014, čj. 7 As 126/2013-19). Smyslem soudního přezkumu není ani opakovat to, co již jednou vyslovily daňové orgány (viz rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47), je-li rozhodnutí žalovaného řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené,

pokračování

shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil (rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS).

90. Žaloba obsahuje námitky obdobně uplatněné již v přestupkovém řízení, které žalovaný vypořádal vyčerpávajícím způsobem a žalobce další důkazní návrhy soudu nepředložil. Pokud tedy žalobce nesouhlasí se závěry žalovaného, jelikož podle jeho názoru nebyly splněny zákonné podmínky pro vznik jeho delikt ní odpovědnosti, ačkoliv mu žalovaný i inspekce opakovaně a dle názoru soudu zcela podrobně a dostatečně zdůvodnili, proč takové závěry správní orgány nesdílejí, nemůže žalobce očekávat, že mu nyní soud za stejné skutkové situace přisvědčí.

Nepřiměřená výše uložené pokuty

91. Ve vztahu k výši uložené pokuty žalobce namítal její nepřiměřenost a požadoval její moderaci. Důvody, proč považuje pokutu za nepřiměřenou, nijak blíže nerozvedl, zejména nikoli k vlastní ekonomické situaci neoznačil ani nedoložil ničeho. Uložená pokuta je v dolní polovině sazby. Uložení v zákonném rozmezí sazby je otázkou správního uvážení orgánu, který pokutu ukládá. Soud může do jeho úvahy zasáhnout pouze v omezených případech, a to zejména, pokud by uložená pokuta byla pro žalobce likvidační.

92. Za likvidační je třeba považovat jen: „sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží“ (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133, č. 2092/2010 Sb. NSS, bod 27). O takto drakonickou pokutu se v posuzované věci rozhodně nejedná. Žalobce v řízení nijak nedokládal své majetkové poměry. Je to přitom jeho povinností, pokud chce tvrdit, že je pro něj pokuta likvidační (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2019, č. j. 9 As 316/2107 - 43, bod 51).

93. Žalobce pro případ, že soud neshledá žalobní argumentaci důvodnou, navrhl, aby rozhodl o upuštění od uložené pokuty, nebo ji snížil. Za důvod pro moderaci uvedl svoji žalobní argumentaci. Zejména opakoval, že podle posouzení vlivu záměru „Chrastice 2017“ ani takový větší zásah nebude mít vliv na danou lokalitu z hlediska zákonem chráněných zájmů. Ke stavební činnosti uvedl, že správní orgány neposoudily tuto činnost jako opravu a opatření zabráňující vzniku škod. Dále žalobce navrhl, aby žalovaný předložil souhrn uložených sankcí za tyto typy přestupků za posledních deset let.

94. Soud shledal žalobu nedůvodnou, nicméně k výše uvedenému uvádí, že podle ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s. *může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.*

95. Uložení správního trestu je výsledkem správního uvážení, které podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 7. 2014, čj. 1 As 82/2014-38, bod 37). Jakkoliv zákon umožňuje moderaci uloženého trestu, není smyslem a účelem

pokračování

takové moderace hledání ideální výše sankce soudem namísto správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012-23, č. 2672/2012 Sb. NSS). Soud konstatuje, že všemi žalobcem v této souvislosti namítanými okolnostmi a skutečnostmi se žalovaný zabýval a vypořádal se s nimi na stranách 14 a 15 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde aproboval závěry prvoinstančního rozhodnutí, které se velice podrobně odůvodněním výše uložené pokuty zabývá na stranách 52 až 56, a toto odůvodnění plně koresponduje ustanovením § 37 – 40 zákona o přestupcích. Tvrdil-li žalobce, že uložená sankce neodpovídá rozhodovací praxi žalovaného, bylo na něm, aby toto tvrzení doložil či osvědčil důkazy. Soud jeho požadavek na předložení rozhodnutí o uložených sankcích za obdobné protiprávní jednání za posledních deset let neakceptoval (ust. § 52 odst. 1 s. ř. s.).

96. Moderace je výjimečným postupem. Jejím smyslem a účelem není hledání ideální výše sankce, ale její korekce v případech, že by sankce zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012-23, č. 2672/2012 Sb. NSS).

97. V rámci moderačního oprávnění nezkoumá soud zákonnost trestu, ale pouze to, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2010, čj. 7 As 71/2010-97, č. 2209/2011 Sb. NSS). Pokud by byl totiž uložený trest nezákonný, nebylo by možné ho moderovat, ale soud by ho musel zrušit. To znamená, že i žalobcova argumentace k návrhu na moderaci měla směřovat do vad v individualizaci trestu. To se však nestalo, neboť žalobce pouze odkázal na zbytek své žalobní argumentace, jež ovšem mířila právě na nezákonnost rozhodnutí, resp. nezákonnost (likvidační výši) uložené sankce. Soud proto pouze stručně uvádí, že důvody pro moderaci uložené pokuty neshledal, neboť z ničeho neplyne, že by šlo o sankci zjevně nepřiměřenou.

Závěr a náklady řízení

98. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

99. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak v řízení mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

pokračování

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. ledna 2025

Mgr. Marek Bedřich
předseda senátu